

Deres ref.:
Vår ref.: 11462437

Dato: 16.10.2014

Vannforvaltningsplan for Hordaland - innspill fra BKK

Et utkast til den første vannforvaltningsplanen for Hordaland er på høring ut året. Planutkastet kan etter BKKs syn gi betydelige negative konsekvenser, og vi ønsker å dele noen av våre synspunkter.

Våre viktigste innspill til planutkastet er:

- **Planen er ensidig og mangler helhet.** Ifølge Vannforskriften skal forvaltningsplanen sikre både helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene. Vi opplever at planen for Hordaland legger ensidig vekt på å beskytte lokalt vannmiljø. Klima- og miljøutfordringene har etter vårt syn ikke fått en helhetlig tilnærming, og samfunnsnyttene ved bærekraftig bruk av vannressursene er lite vektlagt. Her tenker vi blant annet på vannkraftens betydning for klima, forsyningsikkerhet og verdiskaping, og den fleksibiliteten som regulerbar vannkraft gir.
- **Planen er i konflikt med den politiske satsingen på fornybar energi,** slik vi ser det. Planen gjør det vanskeligere å oppnå politisk vedtatte mål om mer fornybar energi i Norge. Vi risikerer å tape mye regulert kraft, som har en langt større verdi enn uregulert kraft som det bygges mye av i dag. Dersom vi reduserer den eksisterende produksjonen av fornybar energi, må dette kompenseres med nye utbygginger og dermed nye naturinngrep. I verste fall kan forvaltningsplanen resultere i 350 GWh tapt produksjon årlig bare for BKK, bare fire av BKKs kraftverk har større produksjon. For å dekke inn den tapte produksjonen om vinteren, må det eksempelvis bygges 85 nye småkraftverk.
- **Det mangler kost/nytte-analyser av mål og tiltak,** noe som ikke er i henhold til føringene fra nasjonale myndigheter. Dermed blir det ikke mulig å prioritere tiltak med god nytte for samfunnet. Når det ikke er gjort kost/nytte-vurderinger, må konsekvensen bli at vassdrag med vannkraftproduksjon ikke kan ha andre miljømål enn «Godt økologisk potensial» (GØP). Det legges opp til at kost/nytte-analyser kan gjennomføres på et senere stadium, kanskje etter at planen er vedtatt. Det fratras andre aktører muligheten til å kommentere kost/nytte-vurderingene. Dette er uheldig prosess, og etter vårt syn er det i strid med retningslinjene fra myndighetene.
- **Myndighetenes retningslinjer er i liten grad lagt til grunn** for å utforme mål og tiltak i vassdrag med produksjon av vannkraft, noe Vannregionmyndigheten selv skriver i planen. Det svekker tilliten til at mål og tiltak i planen er de beste for samfunnet totalt sett.

Disse innvendingene er særlig kritiske når vi vet at Norge er forpliktet overfor EU til å oppfylle målene i planen. Det er første gang slike forvaltningsplaner utarbeides, og et mangelfullt kunnskapsgrunnlag tilsier at planen må bli mindre omfattende. Det må ikke foreslås tiltak med negative følger for produksjon av vannkraft, uten at det underbygges med kost/nytte-vurderinger av hva som er best for samfunnet totalt sett.

Miljømål og tiltaksprogram

Vi er positiv til arbeidet med å bedre miljøtilstanden i vassdragene. Forutsetningen er at arbeidet må bygge på kunnskap og kost/nytte-vurderinger, slik at vi har et godt grunnlag for å velge tiltak som har størst nytte for samfunnet. Vi opplever at forvaltningsplanen for Hordaland i liten grad har lagt dette til grunn.

Vannforskriften har en egen kategori av vannforekomster som kalles sterkt modifiserte. Disse vannforekomstene har blitt betydelig fysisk endret for å ivareta samfunnsnyttige formål som kraftproduksjon og landbruk. Her har myndighetene presisert at planen ikke skal ramse opp alle tenkelige tiltak, men prioritere tiltakene etter hva som er samfunnsnyttig og realistisk å gjennomføre. Vi kan ikke se at planen for Hordaland har gjort en slik prioritering av tiltakene.

Klima- og miljødepartementet og Olje- og energidepartementet skriver i et felles brev til vannregionene (datert 24.01.14) at for sterkt modifiserte vannforekomster skal miljømålet «Godt økologisk potensial» (GØP) fastsettes med utgangspunkt i realistiske miljøtiltak. Det vil si tiltak som har en positiv kost/nytte etter en helhetlig og realistisk vurdering, der også hensynet til kraftproduksjon er tillagt nødvendig vekt. Departementene understreker at Vannforskriften åpner opp for at dagens tilstand kan defineres som GØP.

I utkastet til vannforvaltningsplanen for Hordaland står det at de nasjonale føringene for å fastsette miljømål og tiltak i sterkt modifiserte vannforekomster ikke har blitt brukt i særlig grad i denne planperioden. Dette skaper stor usikkerhet om det er satt riktige miljømål og tiltak, for eksempel når det gjelder minstevannsføring i vassdrag som er karakterisert som sterkt modifiserte.

En kost/nytte-vurdering i samsvar med Vannforskriften og de nasjonale føringene forutsetter kunnskap om både positiv miljøvirkning og negative konsekvenser et tiltak vil føre med seg, blant annet redusert produksjon av vannkraft. Disse forholdene må vurderes, og bare tiltak med større fordeler enn ulemper (positiv kost/nytte) bør gjennomføres.

I høringsutkastet for Hordaland kan vi ikke se at det foreligger reelle analyser som gir grunnlag for å prioritere realistiske tiltak. Da er det heller ikke grunnlag for å foreslå tiltak. I slike tilfeller må miljømålet fastsettes til GØP, som ofte vil tilsvare dagens tilstand.

Avslutning

Vår store bekymring med planutkastet er at den mest verdifulle vannkraften kan bli skuslet bort uten at det gir en miljønytte som står i forhold. Arbeidet med vannforvaltningsplaner er positivt, men prosessen har vært preget av lite reell involvering, og sentral kunnskap mangler. Mange mål og tiltak i planen reflekterer ikke hva som er best for samfunnet totalt sett.

Vi har en klar anbefaling for denne første planperioden: Gjør planen mindre omfattende, og ta bort tiltak som reduserer vannkraftproduksjonen, dersom dette ikke bygger på en god kost/nytte-vurdering av hva som er best for samfunnet totalt sett. Den generelle oppfordringen til å revidere en rekke konsesjoner med krav om minstevannsføring/magasinrestriksjoner, må også tas bort fra planen.

BKK har et oppriktig ønske om å bidra til gode miljøtiltak i de regulerte vassdragene. Vi ser frem til en god dialog videre med både vannregionmyndighetene, kommuner, forskningsmiljø og brukerinteresser om hvordan det kan gjøres med best mulig miljøeffekt og størst mulig kraftproduksjon.

Vennlig hilsen
BKK PRODUKSJON AS

Wenche Teigland
konserndirektør Energi